

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle

T: +31 (0)38 425 86 00

zwolle@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

Aan het college van burgemeester en wethouders van de
Gemeente Hattem

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Ons oordeel

Wij hebben de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage, sluitend op een bedrag aan gerealiseerde subsidiabele kosten van € 631.340 ingevolge de Regels Ruimte voor Gelderland 2016 van de gemeente Hattem te Hattem over de periode 1 januari 2021 tot en met 1 april 2023 inzake het project 'Herinrichting de Bleek' gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage ingevolge de Regels Ruimte voor Gelderland 2016 van de gemeente Hattem over de periode 1 januari 2021 tot en met 1 april 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de:

- Subsidiebeschikking van de provincie Gelderland d.d. 16 februari 2021 met zaaknummer 2020-018000;
- Verlenging van de provincie Gelderland d.d. 19 juni 2023 met zaaknummer 2020-018000;
- Algemene subsidieverordening Gelderland 2016;
- Besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland houdende regels voor ruimte Regels Ruimte voor Gelderland 2016;
- Algemene wet bestuursrecht

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol 2015 incidentele subsidies van de provincie Gelderland vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Hattem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Andere informatie

Aan de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage en onze controleverklaring daarbij is andere informatie toegevoegd.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de inhoudelijke rapportage in overeenstemming met de:

- Subsidiebeschikking van de provincie Gelderland d.d. 16 februari 2021 met zaaknummer 2020-018000;
- Verlenging van de provincie Gelderland d.d. 19 juni 2023 met zaaknummer 2020-018000;
- Algemene subsidieverordening Gelderland 2016;
- Besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland houdende regels voor ruimte Regels Ruimte voor Gelderland 2016;
- Algemene wet bestuursrecht

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage is opgesteld voor de provincie Gelderland met als doel de gemeente Hattem in staat te stellen te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.

Hierdoor is de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeente Hattem en de provincie Gelderland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage in overeenstemming met de vereisten zoals opgenomen in de:

- Subsidiebeschikking van de provincie Gelderland d.d. 16 februari 2021 met zaaknummer 2020-018000;
- Verlenging van de provincie Gelderland d.d. 19 juni 2023 met zaaknummer 2020-018000;
- Algemene subsidieverordening Gelderland 2016;
- Besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland houdende regels voor ruimte Regels Ruimte voor Gelderland 2016;
- Algemene wet bestuursrecht

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opstellen van de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol 2015 incidentele subsidies van de provincie Gelderland, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage staan;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de begroting en financiering als onderdeel van de eindrapportage de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Zwolle, 30 oktober 2023

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

5.1.2e

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

M.B.

Eindrapportage subsidie Herinrichting De Bleek - Hattem

1 Gegevens aanvrager

Organisatie	Gemeente Hattem
Contactpersoon	5.1.2e
Telefoonnummer	5.1.2e
E-mailadres	5.1.2e@hattem.nl
Zaaknummer subsidie	2020-018000

2 Verloop van uw project

2.1 Beschrijf per activiteit wat het resultaat is.

Activiteit	Resultaat
Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit	<p>Met de uitvoering van het project heeft de ruimtelijke kwaliteit van het terrein een forse impuls gekregen. Door toepassing van sobere en toch ook hoogwaardige robuuste materialen is een prettige ontvangstlocatie gecreëerd voor bezoekers, toeristen en recreanten die tevens de verbinding tussen de historische binnenstad van Hattem en het Apeldoorns Kanaal versterkt.</p> <p>De hoeveelheid openbaar groen op het terrein is fors uitgebreid. Er zijn 26 nieuwe bomen, 150 m haag en 1000 m2 heesters in uiteenlopende soorten aangeplant. Hiermee dragen we, in overeenstemming met de Groenvisie, bij aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en het terugdringen van hittestress op de warmste dagen.</p> <p>Ook is de openbare verlichting op De Bleek geheel vernieuwd in de vorm van duurzame LED-verlichting waarmee we weer jaren vooruit kunnen.</p>
Versterken van de verbinding tussen het Apeldoorns Kanaal en de binnenstad van Hattem	<p>Voor de herinrichting was voor bezoekers onduidelijk waar men na aankomst in Hattem naar toe moest; een duidelijke route ontbrak. Het versterken van de verbinding tussen het Apeldoorns Kanaal en de historische binnenstad was daarom één van de hoofddoelen van het project.</p> <p>Om dit doel te bereiken is ervoor gekozen om dit onderdeel integraal op te nemen in het ontwerp voor De Bleek en een ontvangstlocatie aan te leggen aan de noordzijde van het terrein.</p> <p>Deze is gelegen op de kortste en meest veilige route naar de historische binnenstad. Met deze ontvangstlocatie is het voor eenieder duidelijk waar men heen moet en voorkomen we onveilige situaties.</p>

Versterken van de informatie-functie als ontvangstlocatie voor bezoekers, toeristen en recreanten	De ontvangstlocatie is voorzien van een geheel vernieuwd infopaneel in samenwerking met Routebureau Veluwe. Er zijn zitbankjes geplaatst en er is ook hier openbaar groen aangeplant.
Waterhuishouding op het terrein verbeteren, voorkomen wateroverlast	<p>De voormalige problemen met wateroverlast op De Bleek zijn opgelost. Hiervoor is het gehele terrein op optimale hoogte gebracht en is een separate waterafvoer gecreëerd dat afvoert naar de stadsgracht rond de binnenstad.</p> <p>Daarnaast is in het werk ook het vuilwaterriool dat in slechte staat verkeerde vervangen om te voorkomen dat hiervoor binnen afzienbare tijd teruggekomen moet worden. Dit laatste is een extra activiteit die is uitgevoerd en waartoe in de loop van het voorbereidingstraject is gekozen.</p>
Efficiëntere inrichting/vergroten parkeercapaciteit (ook vanuit compensatie opheffen parkeerplaatsen historische binnenstad)	<p>De parkeercapaciteit op De Bleek is uitgebreid met 8 plekken en twee separate bus parkeerplaatsen. Dit hebben we bereikt door de beschikbare ruimte optimaal in te zetten voor de verschillende inrichtingscomponenten (parkeren, rijbaan en openbaar groen).</p> <p>Met de plaatsing van nieuwe openbare laadpalen is de capaciteit voor elektrisch laden op het terrein binnen het project verviervoudigd van twee naar acht laadplekken. Ook zijn er voorzieningen getroffen om in de toekomst eenvoudig het aantal laadpalen uit te kunnen breiden zonder dat daarvoor grote delen van het terrein weer opgebroken dienen te worden.</p> <p>Twee nieuwe bus parkeerplaatsen zijn gesitueerd langs de dijk en direct gelegen aan de meest korte loopverbinding van De Bleek naar de historische binnenstad van Hattem. Dit komt de bereikbaarheid en de veiligheid en toegankelijkheid voor voetgangers ten goede.</p>
Treffen van maatregelen in het kader van Ruimtelijke adaptatie (DPRA)	<p>Door klimaatverandering neemt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen toe. Dat levert risico's op voor de economie, gezondheid en veiligheid. Het is van groot belang dat Nederland zich aanpast aan deze veranderingen, zo ook in Hattem. Met de herinrichting van De Bleek hebben we hier invulling aan gegeven en het terrein klimaatbestendig en waterrobuust ingericht binnen de stedelijke omgeving.</p> <p>Ter voorkoming van wateroverlast is het gehele terrein op optimale hoogte gebracht en is een separate waterafvoer gecreëerd dat afvoert naar de stadsgracht rond de binnenstad. Tevens dragen we met de herinrichting bij aan het tegengaan van droogte; in de 'groene driehoek' aan de noordzijde van het terrein kan hemelwater infiltreren in de bodem zodat dit water langer vastgehouden wordt.</p>

	Voorheen was De Bleek voor het overgrote deel verhard met asfalt wat op de warmste dagen hittestress tot gevolg had. Door het toevoegen van veel openbaar groen dragen we zo veel als mogelijk is op het terrein bij aan het verminderen van deze hittestress. Er zijn 26 nieuwe bomen, 150 m haag en 1000 m2 heesters in uiteenlopende soorten aangeplant.
Verbeteren verkeersveiligheid	De verkeersrouting op De Bleek voor autoverkeer is aangepast; er zijn geen doodlopende einden meer waardoor zoekend verkeer rond kan rijden zonder te hoeven keren en/of achteruit te hoeven rijden. De verkeersveiligheid is hiermee flink verbeterd.
Bijdragen aan biodiversiteit in overeenstemming met de Groenvisie	<p>Met de invulling die is gegeven aan het openbaar groen op De Bleek hebben we sterk ingezet op vergroening van het terrein. Daar waar het terrein voorheen hoofdzakelijk bestond uit asfaltverharding wordt nu overal ook groen beleefd.</p> <p>Het meest in het oog springend zijn de 26 nieuwe bomen die binnen het plan zijn aangeplant. Daarnaast zijn de groenvakken op de koppen van de rijen parkeervakken (1000 m2) allemaal voorzien van hoogwaardige vaste plantsoorten. Tussen de parkeervakken zijn hagen (150 m) aangeplant die schuilplaatsen bieden voor kleine en grotere diersoorten.</p> <p>Met de soortkeuze van bomen, heesters en hagen is nadrukkelijk rekening gehouden met de vastgesgelde Groenvisie.</p>

2.2 Als er geplande activiteiten niet zijn gerealiseerd of als er extra activiteiten zijn uitgevoerd, geef dan een beschrijving van deze activiteiten en de reden.

Extra uitgevoerde activiteiten

- Er zijn meer openbare laadpalen toegevoegd aan het terrein dan in eerste instantie was voorzien. Hiertoe is, in de voorbereidingsfase van het project, de mogelijkheid ontstaan binnen de concessie van provincies Gelderland en Overijssel waaraan gemeente Hattem meedoet. Door tijdens de herinrichting al meer openbare laadpalen toe te voegen aan het terrein zijn we meer voorbereid op de groeiende vraag naar openbare laadvoorzieningen. Naast het toevoegen van extra openbare laadpalen hebben we met de herinrichting ook voorzien in een verdere uitbreiding van het aantal laadpalen in de toekomst. Hiertoe zijn mantelbuizen aangelegd in het terrein zodat in de toekomst geen noodzaak ontstaat om grote delen van het terrein op te breken.
- In de voorbereidingsfase van het project is gebleken dat de aanwezige vuilwaterriolering in het terrein in slechtere staat was dan voorheen bekend. Daarom is ervoor gekozen deze streng mee te nemen in het werk om te voorkomen dat op relatief korte termijn na realisatie van het terrein weer opgebroken moet worden.

3 Projectdoelstelling

3.1 Beschrijf hier in hoeverre u de doelstelling(en) van uw project heeft behaald.

Het doel van het project was om van de Bleek weer een aantrekkelijke parkeer- en ontvangstlocatie te maken voor inwoners, werkenden en bezoekers van Hattem. De Bleek ligt centraal tussen enerzijds het Apeldoorns Kanaal, de Hoenwaard en de uiterwaarden en anderzijds het historisch centrum van Hanzestad Hattem en natuurgebied het Algemene Veen. Functioneel is de Bleek een parkeervoorziening waar bezoekers van de binnenstad op loopafstand gratis kunnen parkeren. Het is tevens onderdeel van de P-route die mede bijdraagt aan het autoluw maken van onze binnenstad.

Een concrete aanleiding voor het project was het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en het tegengaan van wateroverlast. Door het hemelwater af te koppelen en de ondergrond te verbeteren is dat probleem nu verleden tijd. Er is vergroend, zowel letterlijk door het planten van bossages, bomen en bloemperken, als figuurlijk door het aanbieden van meer oplaadpunten voor elektrisch rijden.

Een ander belangrijk punt voor de herinrichting van de Bleek was het verbeteren van de verbindingen van- en naar de binnenstad. In de oude situatie was de wandel- en fietsroute onduidelijk aangegeven, wat leidde tot difuuse oversteeksituaties op de Nieuwe weg. Na de herinrichting is de wandel- en fietsroute logisch en zichtbaar ingericht, versterkt met bebording in Hanzestijl. Gebruik van het alternatieve oversteekpunt is ontmoedigd door het versmallen van het troitort en simultaan verbreden van bloemvakken.

3.2 Als u de doelstelling(en) niet heeft behaald, geef hier dan een toelichting waarom.

Alle projectdoelstellingen zoals omschreven in de subsidieaanvraag zijn behaald.

4 Communicatie over uw project

Op welke manier heeft u het project en de medefinanciering door provincie Gelderland onder de aandacht gebracht bij uw publiek?

Participatie- en informatiepagina Gemeente Hattem aangaande project Herinrichting De Bleek:

[Project: De Bleek \(samenhattem.nl\)](https://www.samenhattem.nl)

Diverse nieuwsberichten

- 6 april 2021: [Gratis in het groen parkeren op De Bleek - Omroep Gelderland \(gld.nl\)](#)
- 8 september 2022: [Herinrichting De Bleek van start gegaan - DeHattermer.nl | Het laatste nieuws uit Hattem](#)
- 26 januari 2023: [Duurzamere parkeerplaats De Bleek geopend - RTV Hattem](#)

Video's

- 21 januari 2022: [Schetsontwerp De Bleek Hattem - YouTube](#)
- 3 februari 2023: [Ingebruikneming parkeerplaats de Bleek - YouTube](#)

5 Begroting en financiering

5.1 Geef aan welke kosten u heeft gemaakt.

Omschrijving kostenposten	Begrote kosten	Werkelijke kosten
Kostenraming herinrichting	€ 475.000,00	€ 618.940,48
Kosten participatietraject	€ 25.000,00	€ 12.400,00
Totaal kosten	€500.000,00	€ 631.340,48

5.2 Welke inkomsten heeft u gehad?

Omschrijving inkomstenposten	Oorspronkelijke begrote inkomsten	Werkelijke inkomsten
Totaal inkomsten		

5.3 Als er afwijkingen zijn tussen de begrote en gemaakte kosten en financiering geef dan aan wat de reden hiervoor is.

In de voorbereidingsfase van het project is gebleken dat het beschikbare krediet niet geheel toereikend was voor realisatie van het ontwerp. Redenen hiervoor zijn keuzes ten aanzien van materialen (sober en toch ook hoogwaardig en robust) voor verhardingen en openbaar groen om de ruimtelijke kwaliteit van het terrein te verbeteren. Daarnaast heeft de markt te maken met sterk gestegen kosten voor (bouw)materialen, loonkosten enz. als gevolg van de oorlog in Oekraïne.

Bijlagen

- Definitieve aanlegtekening De Bleek - Hattem
- Fotorapportage resultaat herinrichting De Bleek - Hattem (2023)
- Accountantsverklaring Bakertilly

Ondertekening

Handtekening:

5.1.2e

5.1.2e

Naam: 5.1.2e

Functie: Beleidsadviseur Economische Zaken en Recreatie & Toerisme

Plaats: Hattem

Datum: 20-10-2023

